

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 71. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónap ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, márc. 29.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, márc. 29.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt Botka Béla főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést főleg az tette szükségessé, hogy a tavaszi rendes közgyűlés napját kitűzzék.

A közgyűlésen nem sokan vettek részt s a gyűlés csöndben, simán folyt le, miután nem volt olyan tárgya, amely vitára alkalmas lett volna.

Nevezetesebb pontja a közgyűlésnek a vármegyei könyvtár és muzeum ügye, a mely a mai közgyűlés határozata folytán nagy lépéssel haladt előre, amennyiben a törvényhatóság a muzeum céljaira átengedte a „Munkács” nevű épületet s megadta az alispánnak a fölhatalmazást az építési előmunkálatokra.

A rendes tavaszi közgyűlés napját május hó 10-ikére tűzték ki.

A munkásházak ügye is a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben a kiküldött munkásházépítő-bizottság megállapította a munkásházak típusát, számát és helyét s tett javaslatához a közgyűlés hozzájárult, úgy, hogy most már meg fogják kezdeni a munkásházak építését.

A mai ülésen nyugdíjazták a vármegye egyik kiváló, buzgó főtisztviselőjét Poroszkay Béla m. főügyészt is, aki szembaja miatt kénytelen nyugalmába vonulni. A kiváló tisztviselő távozását sajnálattal látja a törvényhatóság.

A közgyűlésről tudósítónk a következőket jelenti:

Botka Béla főispán pontban 10 órakor megnyitja az ülést s jelenti, hogy a közgyűlés összehívását a rendes tavaszi közgyűlés kitűzése s az időközben összegyűlt ügyek elintézése tette szükségessé.

A vármegyei muzeum.

Dr. Vincze Erő m. főjegyző ismerteti a muzeum ügyét. Előadja, hogy a törvényhatóság már elvben kimondotta a muzeum létesítését s ennek céljaira átengedte a pósta-épület mögötti magtárt. Ez az épület azonban alkalmatlannak bizonyult s mivel időközben felszabadult a „Munkács” nevű épület, az alispán ebben óhajta elhelyezni a vármegyei muzeumot. Ezt a szakértők, köztük kiváló muzeális és könyvtári szakértők, mint dr. Fejérfalvi László, a nemzeti muzeum igazgatója és dr. Ferenczy Zoltán, az egyetemi könyvtár igazgatója és a muzeum és könyvtár céljaira megfelelő átalakítással teljesen alkalmasnak találták. Ennek folytán az alispán azt az előterjesztést teszi, hogy a törvényhatóság a magtár helyett engedje át a „Munkács” épületét s egyúttal adjon fölhatalmazást arra, hogy az építés előmunkálatait megkezdhesse. Az építkezést már csak azért is meg kell kezdeni, mert a kultuszminiszter csak akkor ad államsegélyt, ha látja, hogy az illető vidék érdekeltsége is hoz kellő áldozatot.

Jankó Ágoston alispán kijelenti, hogy az építésre vonatkozó fölhatalmazás csak a bontási munkálatokra szükséges s a muzeum építésének költségei a legközelebbi közgyűlés tárgyat fogják képezni.

A közgyűlés az alispáni előterjesztést egyhangulag elfogadja.

A tavaszi rendes közgyűlés.

Bielek Antal előadó betérjeszti az alispán javaslatát, amely szerint a tavaszi rendes köz-

gyűlés napja május hó 10-ikén d. e. 10 órára tűzessék ki. A közgyűlés ehhez is hozzájárul.

Poroszkay Béla nyugdíjazása.

Bielek Antal előadó jelenti továbbá, hogy Poroszkay Béla megyei főügyész kérvényt nyújtott be, amelyben szembaja miatt nyugdíjaztatását kéri. A tiszti nyugdíjintézet javasolja a nyugdíjazást s nyugdíja 39 szolgálati év beszámítása és 6000 korona évi fizetés után 5880 koronában állapítsák meg.

A közgyűlés a javaslatához egyhangulag hozzájárul.

A munkásházak.

Demkó István előadó ismerteti a munkásházépítő-bizottság határozatát a vármegyei munkásházak építése tárgyában. Előadja, hogy az alispán rendeletet intézett a főbírákhoz, hogy jelöljék meg azokat a községeket, ahol égető a munkásházi. A beérkezett jelentéseket azután tárgyalta a bizottság s ezek alapján a bizottság összeegyeztetve a lakáshány szükségét, az olesó építési lehetőségekkel, valamint a biztosított munkásszükséglettel megállapította, hogy hol és mennyi munkásház építtessék. E szerint Aurélháza 15, Tamásfalván 20, Jánosföldön 20, Tiszszentmiklóson 30, Ujszentivánon 40, Kübekháza 20, Törökbecsén 60, Bocsáron 10, Basabidon 30, Kisoroszon 23, Dolácson 20, Hertelendyfalván 20 és Rogendorfon 10 munkásházat építenek a földmivelésügyi miniszter által megállapított típus szerint (1 szoba, konyha, kamra. A szoba 5 méter belvilággal.)

A törvényhatóság a bizottság határozatához hozzájárul s megadja a felhatalmazást a bizottságnak, hogy a szükséges telkeket megszerezze s az építkezésre minden intézkedést saját hatáskörében megteheszen. Kimondja továbbá, hogy az építkezések vállalkozók útján végeztessenek, még pedig úgy, hogy az alépítményeket lehetőleg járásokonként és községekenként kis vállalkozókkal, a felépítményt, munkát, anyagszállítást stb. nagyvállalkozóval versenytárgyalás mellett.

A többi ügyek.

A többi kisebb ügyeket azután gyorsan egymásután minden vita nélkül az állandó választmány javaslatára értelmében elintézték, úgy, hogy a közgyűlés 11 órára véget ért.

A hitelesítő közgyűlést március 31-dikére tűzték ki s hitelesítőül kiküldték dr. Farkas Geizát, Haidegger Ödönt, dr. Várady Imrét és dr. Klein Mór.

A kulturregyesület ülése.

A közgyűlés előkészítése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, március 29.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága szombaton délután 5 órakor a vármegyei ház alispáni kistermében dr. Vincze Erő m. főjegyző, igazgató elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgya a kulturregyesület ez évi rendes közgyűlésének előkészítése volt.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston és Balázi József alelnökök, Jeszenszky Nándor, Knyaskó Lajos, dr. Klein Mór, Mayer Rezső, Menczer Lipót, Oldal Antal, Somfai János és Szenes Adolf igazgatósági tagok.

Dr. Vincze Erő m. főjegyző megnyitván az ülést s miután jelzi, hogy az ülés tárgya a közgyűlés előkészítése, fölkéri Somfai János titkárt, hogy adja elő az igazgatóság évi jelentését.

Somfai János titkár előadja az egyesület gazdag munkásságát ismertető évi jelentést, a melynek gondos szerkesztéséért Jankó Ágoston alispán és Knyaskó Lajos tag indítványára az igazgatóság köszönetet és elismerést szavaz a titkárnak s egyben a jelentést egész terjedelmében magáévá teszi s azt a közgyűlés elé terjeszti elfogadásra.

Ezután Menczer Lipót a számvizsgáló-bizottság nevében betérjeszti a számvizsgáló-bizottság jelentését az egyesület vagyonának és számadásainak megvizsgálásáról s a fölmentvény megszavazását ajánlja az igazgatóságnak.

Az igazgatóság a számvizsgáló-bizottság jelentését elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

Mayer Rezső pénztáros bemutatja az egyesület 1909. évi költségvetését, amelyet az igazgatóság szintén elfogadásra ajánl a közgyűlésnek.

Dr. Vincze Erő m. főjegyző indítványára a közgyűlés Mayer Rezső pénztárosnak fáradságos és önzetlen munkásságáért hálás köszönetét fejezi ki. Ugyiszintén meleg köszönetét fejezi ki az igazgatóság Jeszenszky Nándor könyvtárosnak a könyvtár ügyeinek kitünő intézéséért.

Az üresedésben levő számvizsgáló bizottsági tagságra az igazgatóság Kiss István számtanácsost, az igazgatósági tanácsba pedig dr. Czirbusz Géza főgimn. tanárt és Grézlo János kir. tanfelügyelőt ajánlja megválasztásra a közgyűlésnek.

Most az igazgatóság a rendes évi közgyűlés határidejéül április 18-ikát tűzi ki s annak egybehívására fölkéri az egyesület elnökét, Botka Béla főispánt.

Ezzel kapcsolatban az igazgatóság megbizva az elnökséget, hogy tegyen lépéseket aziránt, hogy az egyesület közgyűlése alkalmából Ferenczy Zoltán dr., az egyetemi könyvtár tudós igazgatója előadást tartson.

Még több kisebb belső ügyet intézett el az igazgatóság, ezzel az ülés véget ért.

A nők pályaválasztása.

— Vitaelőadás a szabad liceumban. —

Nagybecskerek, március 29.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceumában tegnap vasárnap délután ismét sorra került a nőkérdés, amelyet egyizben már Jankó Ágoston alispán magas színvonalú és értékes előadásban fejtegetett.

Az előadás ezuttal eltért a liceum eddigi szokásos előadásaitól, mert tegnap vitaelőadást rendezett a liceum vezetősége a nőkérdés felett.

Az előadásra rengeteg közönség gyűlt össze, főleg természetesen hölgyekből, úgy, hogy nemcsak szorongásig megtelt a felsőkereskedelmi iskola tágas nagyterme, de igen sokan nem juthattak be s kénytelenek voltak távozni.

A vezető előadó Messinger Karolin, a jeles leánynevelőintézeti igazgatónő volt, aki különösen hivatott kifejteni a nők pályaválasztásának kérdését.

Előadásának tárgya ugyanis a nők pályaválasztása volt. Ennek a keretében szólt azután a jelenleg állandóan napirenden levő nőkérdés.

Tavaszi idény.

Szigoruan szabott árak.

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT NAGYBECSKEREK

Nagy raktár kész férfi- és gyermekruhák, felöltők, gallérok és külön nadrágokban.

Ujdonságok: Női és leányka paletók, raglánok, körgallérok és kimenők

minden divatszínben.

HIREK.

ről, a feminizmusról, annak lényegéről, a feminista törekvéseknek jogosultságáról, a nőnevelésről s a nő kereseti forrásairól. Kiváló tudással fejtette ki, hogy a nő legtermészetesebb hivatása ugyan a családban a házi tűzhely mellett van s ezért elsősorban erre kell őt nevelni, de miután nem minden nőnek juthat hivatásul a családi életben való munkásság, gondoskodni kell arról, hogy szükség esetén önállóan is megkereshesse kenyerét. Ismertette azután azokat a pályákat, amelyek különösen alkalmasak arra, hogy a magára maradt nő megélhetést találjon. Ilyenek a háztartási pályák, a női kézimunka, divat és piperecikkek készítése és elárúsítása, a fehérnemű és ruhavarrás, kertészeti és gazdasági termékek előállítás, konzerválása és elárúsítása, az egészségügyi, különösen a betegápolási szolgálat stb., amelyek mind igen tisztas kenyeret nyújthatnak a nőnek. Mindezekre azonban kellőképpen meg kell tanítani a nőket s azért megfelelő iskolákról és tanfolyamokról kell gondoskodni. A túlzó feminista törekvéseket nem helyesli s kifejtette, hogy a politikai küzdelmekben való részvétele nem a nőnek való, mert az a nőtől elvesz egész lényének ajtaját: a nőiességet.

A lendületes, színes és tartalmas előadást nagy figyelemmel hallgatta a közönség s a jeles előadónót zajos ovációban részesítette.

Utána Knyaskó Lajos igazgató szolt a kérdéshez s miután a liceum nevében megköszönte a szép előadást, kifejtette, hogy általánosságban teljesen osztja az előadó álláspontját és fejtegetéseit, de a nőkérdésnek szélesebb rétegei vannak s a nőkérdés megoldása nem egyedül a női pályák kijelölésében és az új keresetforrások megnyitásában, vagy a keresetforrások helyes kihasználásában rejlik. A nő szociális és gazdasági helyzetét kell orvosolni. Ezt azonban majd az idő és a fejlődés fogja megmozdítani és ennek a fejlődésnek során fog megoldást nyerni a nőkérdés.

A figyelemmel hallgatott fejtegetés után Jankó Ágoston alispán szolt a kérdéshez. Az alispán kijelentette, hogy ő azt hitte, hogy a mai előadás alkalmával súlyos feminista érveket fog hallani, amelyek őt ki fogják hívni a vitára. Konstatálja azonban, hogy csalódott, mert Messinger Karolin fejtegetései olyan jók, hogy azokat csak magáévá teheti s azokba bele nem köthet. Így hát ő alig vitázhat, hanem csak némileg kibővítve támogathatja az előadó álláspontját. A férfi és a nő egyenlő jogú és értékű tagja a társadalomnak, azonban ma, sajnos, nem veszik őket ilyeneknek. Ezért arra kell törekedni, hogy ilyenekké tegyük őket. Magyarországon, ahol olyan kevesen vagyunk, a nők értékének növelése nemzeti érdek. Kifejti, hogy a nőnek föltétlenül joga van szintén a boldogulásra, tehát az államnak és társadalomnak kötelessége a nőkről éppen úgy gondoskodni, mint férfi tagjairól. Megfelelő foglalkozásokat és pályákat kell teremteni s ami fő, a női munkát éppen úgy fizessék meg, mint a férfét s nem szabad a női munkaerőt kizsákmányolni csak azért, mert a nő védtelen. A nőnek a politikában való részvételét ő sem helyesli, mert a mai családi berendezkedésben a politikai szövedvény a családi életet öli meg s ezzel kivesszi a talajt a nő legtermészetesebb hivatása, a családi élet alól s ezt teszi tönkre. Ő a szavazati jogot legfőbb a család nélküli nőknek adná, meg, akik nem vihetik a családi életbe a politikai szövedvény bomlasztó csirait.

Mindezt az alispán igen szellemesen és élénk tetszés mellett fejtette ki s a közönség lelkesen megtapsolta élvezetes fejtegetését.

Miután többen nem jelentkeztek a vitában való részvételre, Knyaskó Lajos, a liceum igazgatója ismételt köszönetet mondva az előadónak, a vitát berekesztette s a közönség egy élvezetes liceális előadás emlékével oszlott szét.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A kulturális egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma március havi előadásainak sorrendje a következő: Március 31. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Művészettörténet.

Április 18. A kultúregyesület közgyűlése.
Április 19. Közigazgatási bizottság ülése.
Május 10. Tavaszis rendes megyei közgyűlés.

— **Uj pénzügyi tanácsosok.** A király Ládya Kálmán és Kegye Sándor nagybecskereki pénzügyi titkároknak a pénzügyi tanácsosi címet és Jelleget díjmentesen adományozta, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök pedig Tana Sámuel és Érdeki Boldizsár nagybecskereki pénzügyi titkárokat pénzügyi tanácsosokká kinevezte.

— **Kinevezések a pénzügyigazgatóságnál.** A nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál a következő kinevezések történtek: Kaszás Kálmán és Kolb Árpád pénzügyi segédtitkárokat titkárokká, Czank János, dr. Hetey Zoltán és Kretovics Kálmán pénzügyi fogalmazókat segédtitkárokká, dr. Vlazkovic Milán áll. végrehajtót pénzügyi fogalmazóvá, dr. Koválszky Kálmán trencsényi lakost pedig ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó gyakornokká nevezte ki a pénzügyminiszter.

— **Uj kincstári alügyész.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök dr. Mayer István nagybecskereki ügyészségi irodatisztet a nagybecskereki kincstári ügyészséghez kincstári alügyészsévé nevezte ki.

— **Kitüntetett plébános.** A király Várossy Gyulának, a kisteleki római katolikus hitközség plébánosának, az egyház körül szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Várossy plébános egyik érdemes tagja a csanádi egyházmegye papságának s Torontálmegyében Kiszomboron is működött, ahol segédlelkész volt.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Sándor Béla szegedi kir. joggyakornokot a nagyikindai járásbíróvához jegyzővé kinevezte.

— **Ülések a városná.** Nagybecskerek város villamvilágítási bizottsága ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Ugyancsak ma délután 4 órakor ülésezett a főgimnáziumi bizottság is, szintén a polgármester elnöklésével. Az üléseken hozott fontosabb határozatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— **Iparengedélyek.** A város iparhatósága szombat délelőtti ülésén Riemschneider Gáspárnak női szabóságára, Krizsánics Györgynek és fiának pedig fűsüipar folytatására adta meg az iparengedélyt.

— **A filharmoniai-egyesület közgyűlése.** A nagybecskereki filharmoniai-egyesület tegnap délután fél 4 órakor Filkovich Boldizsár th. megyei főjegyző elnöklésével választmányi ülést, utána pedig rendes évi közgyűlést tartott. A közgyűlésen az összes működő és választmányi tagok részt vettek, míg a női és a pártoló tagok közül szintén sokan voltak jelen. Az elnök betérjesztette az évi jelentést, mely az elmúlt év zenei eseményeiről számol be. Mély részvétellel emlékeztek meg az egyesület egyik lelkes tagjának, Rippkáné Rósa Margitnak elhunytáról, kinek emlékét jegyzőkönyvileg örökítik meg. Beszámolt az elmúlt év anyagi és erkölcsi sikereiről, melyek teljes mértékben kielégítőek voltak s így buzdításul szolgálhatnak a jövőre nézve, annál is inkább, mert a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesülettel komoly tárgyalások folynak a zene felkarolása és nagyobb kultiválása tárgyában. Az elnök ezután felolvasta a Temke átiratát, melyben kéri, hogy az egyesület április 12-én a liceális matinán vegyen részt, illetve működjön közre a filharmoniai egyesület. Az átiratot egyhangú lelkesedéssel tudomásul vették s elhatározták, hogy a matinén 2 kamara-zene-számot fognak előadni. Az évi jelentést egyhangulag tudomásul vették. A számadásokról kitűnik, hogy az egyesület leltára az elmúlt évben 50%-al emelkedett. A költségvetésben a folyó év játékrendjéhez mérten nagyobb beruházás fedezetéről gondoskodtak. Elhatározta a közgyűlés, hogy új hangszereket, zeneműveket szerezzen be az egyesület, a fuvózenekar megnagyobbíttassék és rendszeres zenetanítás adassék, különösen a fuvóhangszereknél, úgy hogy az egyesület kebelében külön fuvózenekar alakíttassék. Miután még örvendetesen tudomásul vették a pártoló tagok nagy gyarapodását, úgy a számadást, mint a

költségvetést elfogadták, a számvizsgálóknak pedig megadták a felmentvényt. Végül a tisztikar megválasztására került a sor. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel ismét Filkovich Boldizsárt, alelnöknek dr. Steinbach Bélát, igazgatókarmesternek pedig Rippka Imrét választották meg. Pénztáros lett Tolveth Oszkár, háznagy dr. Löffler Ármán, titkár Roschitz Imre, másodtitkár Fazekas Andor, ellenőr Kauffmann István, énekkari karnagy Tarkó János, zenekari irattárnok Götter János, énekkari irattárnok pedig Wehner János. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Halálozás.** Mint Nagyikindáról jelentik, Bayer Alajosné szül. Telbisz Karolin, Bayer Alajos ottani ügyvéd neje a napokban életének 56-ik évében meghalt. Az elhunyt urnó földi maradványait Zsombolyára szállították s az ott lévő családi sírboltban szombaton helyezték örök nyugalomra nagy részvétellel.

— **A nagyikindai szabad liceumból.** A torontálmegyei magy. közművelődési egyesület kebelében működő Nagyikindai Szabad Liceum tegnap délután a kikindai áll. főgimnázium természetani előadójában előadást tartott, amely alkalmával Varga János főgimn. tanár. nagy tetszés mellett ismertette a villamos táviratokat, nevezetesen a Marconi-féle drótnélküli távirót.

— **A törökbecsei Leiningen-szobor.** A Törökbecsén felállítandó gróf Leiningen-szobor költségeire 1909. február 3-tól, 1909. március 18-ig a következő adományok folytak be:

Dr. Pető Lajos Győr 2 kor., Mezőtelkes község 4-62, Qancca Atanáz jár. irnok Borossebes 4—, Posta-távirda-igazgatóság Sopron 5-78, Fehéregyház község 1-22, Körjegyzőség Ujvársár 6-31, Járásai főszolgabíró Cséffa 2—, Járásai főszolgabíró Nagyikálló 17-60, Módosi takarékpénztár 20—, Körjegyzőség Beregleányfalva 1—, Körjegyzőség Berezstelke 2-86, Dr. Éhü Kálmán th. megyei főorvos Csurgó 5—, Nagykároly város 10—, Széki Lajos körjegyző Maroskeze 2—, Kuha István th. utmester Kalocsa 4-70, Kecskeméti jótékony nőegylet 33-50, Laudon Gyula körjegyző Marosbogat 8-50, M. kir. postahivatal Csurgó 24—, Vaszar község 2—, Erger István áll. mérték hitelesítő Nagybecskerek 3.—, Szathmáry Kázmér Nagyszombat 6 korona. (Folytatjuk.)

— **Gyanus halál.** Mint Ráberől jelentik, ott a napokban hajnalban Popity Pál ottani lakost az utcán halva találták. Poaity állítólag gyilkosság áldozata, a tettes azonban még ismeretlen.

Másik tudósítónk a relyetjes halálról a következőket jelenti: Popity Pál rábei földműves a héten nagyon hirtelen halt meg. Az emberek arról kezdtek már suttogni, hogy Popity Pál a halál előtti napon Popity Mihály ottani földműves-sel verekedett össze, aki nagyon elverte s ennek következtében halt meg. Az előjáróság megkeresésére a bíróság kiszállt a helyszínre s felboncolta a halottat. A boncolás eredményeként azonban konstatálta a bíróság, hogy Popity Pál régi belső baj következtében halt meg s habár találtak testén némi külső sérülést is, de ennek a halál bekövetkeztével semmi összefüggése sincs.

Hölgyek és urak

figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre érkezett

ujdonságaimat,

amelyek nálam óriási választékban és mesés olcsó árért szerezhethők be.

Saját készítésű férfi- és gyermeköltönyök, felöltők, nadrágok stb.

Különlegességek: Gyermekek kosztümökben. Női és leányka felöltők, gallérok ujdonságai a leg-

nagyobb választékban. ::

Külön mértékosztály, d u s szövétválasztékkal.

FRANK LAJOS NAGYBECSKEREK,
(ezelőtt Kovács Gedeon.)

(250—20.10)

Müncheni „Salvator-sör” kapható ma és minden nap friss csapolás. Ezenkívül a

is állandóan csapon van.

218—x. 22

„Szent István-sör”

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős

Irodalom.

* A filharmonikusok hangversenye. A nagy-beckereki filharmoniai egyesület szombaton este hangversenyt rendezett a Lloyd-társulat termében, amelyen nagyszámú előkelő közönség vett részt. A szombati hangversenynek nevezetessége, hogy míg az egyesület eddigi működése főleg a népies zene kultiválására szorított, addig a szombati hangversenyen ettől eltérőleg a klasszikus muzsika dominált. Mindjárt a műsor első pontja Wagner Richard „Tanhäuser“-ének egyik leg-hatásosabb része, „A vendégek felvonulása a warburgi dalnokversenyre“ került előadásra, amelyben különös érvényre jutottak a rézfúvók hatalmas szólamai. Második szám: Köhler vonó szonettára írott bájos „Norvég bölcsődal“-át interpretálták filharmonikusaink és a közönség feszült figyelemmel hallgatta a lágy pianissimokat, melyeket az előadók legnagyobb tökélytel hoztak ki. Majd Haydn örökszép G-dúr szimfóniája következett IV. tételben. A zenei triás e nagy mesterének egyik legszebb műve ritka gondossággal és minden egyes gondolatnak helyes interpretálásával zajos tetszést aratott. IV-ik számnak az est fénypontja Verdi híres Rigoletto kvartettje következett. E dalművet csak nemrégiben volt alkalmunk egy olasz opera társulat előadásában élvezhetni. És örömmel konstatálhatjuk, hogy az összehasonlítás cseppet sem árthat a szereplőknek, mert Buzolich urban kitűnő érces tenoristát, Ujházi urban kellemes baritont, Orosz kisasszonyban lágyan csengő szoprán és Winger kisasszonyban ritka szép mezzo szopránhangú énekest üdvözölhetünk. Ugy az összevágó ének, mint a diszkrét zenekari kíséret nagy hatást keltett, úgy hogy a hangversenyzők kénytelenek voltak e számot megismételni. Reméljük, hogy e kvartettel gyakran fogunk találkozni hangversenytermeinkben. A zene-óriások tytánjának, Beethovennek egyik leg-fenségesebb műve az „Egmont“ nyitánya méltón fejezte be a művészi színvonalon álló hangversenyt. A gyönyörű művet a legnagyobb pontossággal és alapos kidolgozásban adták elő filharmonikusaink és hatalmas végakkordjai lelkes tapsra ragadták a publikumot. Szívesen konstatáljuk, hogy régóta nem volt ily precíz, összevágó előadásban részünk, a melyért teljes elismerés illeti Ripka Imre karmestert. Kár, hogy a közönség nagyobb számban nem vett részt, pedig derék munkát végeztek műkedvelőink és a megjelentek, melyek sorában a zenekedvelő közönség nem egy kimagasló alakját volt alkalmunk látni, egy valóban kellemesen eltöltött estében részesült. A hangversenyt rögtönzött tánc követte, amely reggelig tartott.

TÁVIRATOK Béke!

— A mai nap szenzációja. —

Budapest, március 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai napnak örvendetes szenzációja, hogy Angolország hozzájárult Magyarország és Ausztria kívánságához és hajlandó monarchiánk kívánsága szerint jegyzéket intézni a többi hatalmakkal együttesen Szerbiához, hogy Magyarország és Ausztria kívánságait teljesítse és miután Szerbiában a trónörökös lemondása befejezett dolog s Szerbiában hajlandóság is mutatkozik a békességre, ilyenformán a béke biztosítottak tekinthető és remélhető, hogy ezt az örvendetes eseményt váratlan fordulat nem fogja megsavarni. A mai nap eseményeiről szóló jelentések különben a következők:

Budapest, március 29. (A „Torontál“ er. táv.) Bécsből sürgönyzik: Tegnap délebben megjelent a külügyminiszternél Angolország bécsi nagykövete és kormánya nevében kijelentette hogy Angolország elfogadja Magyarországnak és Ausztriának azt a jegyzékszövegét, amelyet a hatalmak együttesen intéznek Szerbiához, hogy követeléseiről egyszer s mindenkorra lemondjon és szereljen le. A hatalmak fel fogják hívni a szerb kormányt, hogy bécsi követével tétesse meg Bécsben azt a nyilatkozatot, amelyet Ausztria és Magyarország kíván. A nagy-

hatalmak együttesen tudatják, hogy a berlini szerződésnek Bosznia és Herezegovinára vonatkozó 29-dik szakaszát megszüntetik és Bosznia és Herezegovina annexiójának kérését befejezettnek tekintik. A jegyzéket a berlini szerződésben érdekelt nagyhatalmak, Németország, Oroszország, Angolország és Franciaország együttesen intézik Szerbiához.

Budapest, március 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Péter király proklamációt intézett a szerb néphez, amelyben tudatja, hogy az összes alkotmányos tényezők meghallgatásával és helyesléssel elfogadta György trónörökös lemondását és Sándor herceget proklamálja trónörökösnek. György herceg lemondását és Sándor hercegnek trónörökössé való proklamálását a hivatalos lap mai száma közli.

Budapest, március 29. (A „Torontál“, eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A szkupstina mai ülésén tárgyalta György herceg lemondását trónörökölési jogairól és Sándor hercegnek trónörökössé való proklamálását. A szkupstina a kormánynak erre vonatkozó jelentését az összes szavazatokkal egy ellenében elfogadta.

Másik belgrádi jelentés szerint Belgrádban teljes nyugalom van. A háborus láznak ugyszólván nyoma sincs. A hadügyminiszter elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatokra ujjában behívott tartalékosoknak nem kell bevonulni.

Budapest, március 29. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint diplomáciai körökből jelentik, a hatalmak jegyzékére a szerb kormány körjegyzéket fog intézni az összes hatalmakhoz, valamint Ausztria-Magyarországhoz, amelyben kijelenti, hogy miután a nagyhatalmak az annexiót fait accomplinak tekintik, a maga részéről sem protestál többé az annexió ellen, mindenemü területi követeléseiről lemond és Magyarországgal és Ausztriával állandó barátságos szomszédi viszonyt tart fenn. Ezt a jegyzéket nyomban követni fogja a hadügyminiszter parancsa, amellyel az összes behívott tartalékosok hazabocsáttatnak.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén csupa apróbb dolgokkal foglalkozott s nagyobb mozgalmat csak a zárszámadási bizottságnak a jelentése keltett, amely a volt Fejérvári kormány egyes kiadásait kifogásolja s azokat törvénytelennek mondja. A Ház kívánságára fel is olvasták az erre vonatkozó iratokat, amelyekből kitűnik, hogy kiknek adott törvénytelenül pénzt a Fejérvári-kormány.

Az ülésen Justh Gyula elnököl, ki az előterjesztések során jelenti, hogy Rakovszky Béla sürgős interpellációt intézett a kormányhoz a külpolitikai helyzet dolgában, amely interpellációját ma két órákor kivételesen elmondhatja.

Napirend előtt Beniczky Ödön kérdést intéz az igazságügyminiszterhez, hogy mért nem tárgyalja az igazságügyi bizottság az uzoratorvényt.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazzák a tegnapi elintéztett törvényjavaslatokat.

Éber Antal betérjeszti a zárszámadási bizottság jelentését az 1905. és 1906. évi zárszámadásokról. A jelentés azt mondja,

hogy a Fejérvári-kormány nagy összeget költött el törvénytelenül, amit a Ház kárhoztasson és ítéljen el. Kifejezi azt a véleményét, hogy az ilyen dolgoknak a tisztviselők szolgálati pragmatikájával elejét lehetne venni, mert ezzel a tisztviselők megtagadhatnák a kormány törvénytelen parancsainak a teljesítését.

Buza Barna azt kívánja, hogy olvassanak fel az iratok, hogy hadd lássa a Ház és az ország, hogy kik fogadtak el a Fejérvári-kormánytól törvénytelen pénzeket.

Miután a Ház zajosan kívánja az erre vonatkozó iratok felolvasását, az elnök elrendeli, hogy az iratok felolvassanak.

Az iratok felolvasása, amely hosszú ideig tartott, meg is történt s ebből azután kitűnt, hogy kiknek adott különböző címenként pénzt a Fejérvári-kormány.

Az iratok felolvasása után, amely két óráig tartott, a képviselőház a zárszámadási bizottság jelentését elfogadja.

Lapunk zártakor következik Rakovszky Béla interpellációja a külügyi helyzetről, amelyre a miniszterelnök valószínűleg csak holnap fog válaszolni.

A delegációk ülése.

Budapest, márc. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint a delegációk az idén csak összesen fognak összeülni.

A képviselőház husvétii szünete.

Budapest, március 29. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház a husvétii szünet előtt még csak holnap tart ülést s szerdán megkezdí husvétii vakációját, a mely április 19-ig fog tartani.

Kautz Gyula halála.

Budapest, március 29. (A „Torontál“ eredeti táv.) A szombaton elhunyt kiváló tudóst, Kautz Gyula főrendibázi tagot, az osztrák-magyar bank volt kormányzóját ma délután 3 órákor temették el a tud. akadémia előcsarnokából nagy részvét mellett. A temetésen részt vettek a kormány tagjai, a politikai, tudományos és pénzügyi világ előkelőségei s óriási számú gyászoló közönség.

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő áratok jegyezték:

Buza (április)	27.60
Buza (októberre)	27.16
Rozs (áprilisra)	22.10
Zab (áprilisra)	17.60
Tengeri (áprilisra)	15.06

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyi piacról.

Budapest, március 26.

A budapesti értéktőzsde hangulatát az elmúlt hét folyamán természetesen a külpolitikai helyzet uralta. Az óránként változó hírek a háború és béke eshetőségeiről állandóan éreztették hatásukat az üzlet menetére és ezzel kapcsolatosan a tőzsde irányzata minduntalan változást szenvedett. Utalunk mult heti jelentésünkre, melyben a nagyhatalmak Franciaországgal az élükön a külpolitikai eseményekbe való beavatkozását regisztráltuk és melylyel kapcsolatban az értéktőzsde hangulata is javult, majd midőn a béke helyreállítására törekvő ezen kísérletek meghiusultak, az irányzat újból el-lanyhult.

A tőzsde elnökének, báró Kornfeld Zsigmondnak elhunytá folytán a tőzsde gyászának jeléül termeit 24-én déltől 26-án délig zárva tartotta.

A tőzsde lanyha hangulatát a megtartott magánforgalomban a tegnapi napon váratlan kedvező események irányították. A magánforgalom igen szilárd irányzattal indult arra a hirre, hogy Oroszország Bosznia annexióját véglegesen és konferencia nélkül elfogadja; majd a déli órákban érkezett ama hirre, hogy a szerb trónörökös öccse javára a trónörökös jogáról lemondott, teljesen felvillanyozta a tőzsde hangulatát és a vezető értékek, különösen a járadék és a két hitel-részvény, rohamosan emelkedtek.

A külpolitikai helyzetet ez idő szerint kedvezőbbnek kell mondanunk, mert a szerb trón-

örökösnek, mint a háborus-párt vezető alakjának letűnésével előreláthatólag a békés-párt fog felülkerekedni, amiből viszont a báboru elkerülésének lehetőségére lehet következtetni. Ily módon erős a kilátás arra, hogy a béke fentartásával a már amúgy is felszínre került szilárd irányzat teljes mértékben fog érvényesülni, annál is inkább, miután az uralkodó pénzbőségéből kifolyólag a gazdasági viszonyoknak állandó javulása is várható.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

40% magyar koronajáradék	márc. 18.	21.	26.
magyar hitel részvény	90:35	89:90	91:40
magyar jelzáloghitelbank-részvény	715:75	708:25	733:25
magyar jelzáloghitelbank-részvény	402:75	3:9:50	415:75
rimamurányi vasmű-részvény	507:75	503:50	521:50
salgótarjáni kőszénbánya részvény	538:50	523	558
Beocsini cementgyár-részvény	597	600	622
Danubius hajó és gépgyár részv.	256	251	263:50
budapesti közúti vaspálya-részvény	551:50	549:75	562:50
Adria tengerhajózási részvény	3:3	3:78:50	339

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vényjegyé - a használat - körébe figyelni kell.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tapereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerben.
12k-4.4

284/1909. sz. Ernesztháza község előjáróságától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ernesztháza község előjárósága egy tanítói lakás és két tanterem kiépítésének biztosítása céljából Ernesztháza község tanácstermében f. é. márc. 31-én d. e. 10 órakor tartandó írás és szóbeli versenyárgyalást hirdet.

A költségvetésileg előirányzott összeg 16176 kor. 62 fill., melynek 10%-a bánatpénz gyanánt jelzett napon d. e. fél 10 óráig készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a község pénztáránál leteendő.

Felhívtnak versenyezni óhajtok, hogy szabályszerűen kiállított és lepecsételt ajánlataikat a kifizető napnak d. e. fél 10 óráig a község előjáróságánál annyival is inkább adják be, mert később érkezettek figyelembe nem vétetnek. Megjegyztetik, hogy a község fentartja magának a munkákat munkanemenként is kiadni, a téglát és az ács munkák faanyagát a község szolgáltatja.

Építkezési tervek, költségvetés és feltevések a községi hivatalban megtekinthetők.

Ernesztháza, 1909. évi március 15.

306-3.2

Községi előjáróság.

1289/1909. sz.

310-2.1

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett Jarkováci községi I. segédjegyzői állásra, esetleg előléptetés folytán megüresedő Jarkováci községi II. segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásokat elnyerni óhajtnak, hogy képesítésüket és eddigi szolgálatukat igazolva szabályszerűen kiállított kérvényüket f. évi ápr. 20-ig hozzám nyújtsák be.

Az I. segédjegyző fizetése 1000 kor. és 56 korona tüzfűtálány. A II. segédjegyző fizetése 800 korona, mely azonban 1000 kor.-ra lesz kiegészítve.

A választást f. évi április hó 24-ik napjának d. e. 9 órájkor fogom Jarkovác község házában megtartani.

Antalfalva, 1909. évi március 26.

Zsiros,
főszolgabíró.

2023/1909. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Bégaszentgyörgy községben lemondás folytán megüresedett községi pénztári ellenőri állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi április 10-ig nyújtsák be.

A javadalmazás 1000 kor. fizetés és szabad lakás. A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1909. évi márc. 26.

Lowieser,
főszolgabíró.

297-3.2

Hirdetmény.

A nagybecskereki gör. kel. szerb egyházközség közhírré teszi, hogy f. é. ápril 1-én d. e. 3 órakor a belvárosi szerb templom melletti hivatalos helyiségben (főpalota, Hunyady-(fő-)utca) megtartandó nyilvános árlejtés útján

több üzlethelyiséget

(boltot) s magtárt 1-3-6 évre bérbe adja.

Bővebb felvilágosítás minden nap reggel 9-11 óráig az egyházközség irodájában kapható.

Nagybecskerek, 1909. évi március 26.

A nagybecskereki gör. kel. szerb egyházközs. elnöksége.

299-2.2

678/1909. sz.

Szeferin község előjáróságától.

Hirdetmény.

Szeferin községben f. évi március 1-én 2 drb 2 évesnek látszó, fehér, b. f. hátul kivágott

koca

mint gazdátlan jószág bitangásba vétetett.

Amennyiben jogos tulajdonosa nem jelentkezik, a sertés f. évi április 8-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen Szeferin község házában el fog adni.

Szeferin, 1909. évi március 24.

305-2.2

Községi előjáróság.

Jó állapotban levő szép

butor.

egy ebédlő és egy hálószoba

elköltözés végett

azonnal eladó.

Gimnázium-utca 16. szám.

304-3.2

7 korona

egy pár női schewro félcipő

bármely formában

WEINBERGER K.

CIPÓRAKTÁRÁBAN

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Amerikai
női
cipők.

Amerikai
férfi
cipők.

Képes árjegyzék ingyen. :: Postai szétküldés utánvétellel.

Telefon 237.

(266-x.7)

Telefon 237.

IRODISTA

perfekt magyar, német, szerb, önálló levelező, szép írással

felvétetik.

Telekkönyvi ügyekbeni jártaság előny. == Ajánlatok

Bank és bizományi üzlet

Szerdahelyi Frigyes,

:: Nagyikinda. ::

(303-3.2)

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

14-x.35

Meghívó.

A nagybecskereki jóltevő egyesület folyó évi április hó 12-ikén délután 2 órakor a volt esküdtszéki tárgyalási teremben megtartja a

II. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre az egylet t. tagjai ezennel tisztelettel meghívtnak.

A mennyiben ezen közgyűlésen az egyleti tagok határozatképes számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés folyó évi április hó 18-án délután 2 órakor ugyanazon helyiségben, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül tartatik meg.

Napirend:

1. 2 jegyzőkönyvhitelesítő választása.

2. Az igazgatóság jelentése s a zárószámadás betérjesztése.

3. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

4. Indítványok.

311-2.1